

Inspraak : Statencommissie Ruimte
Datum : 20 november 2023
Onderwerp : De Lange Weeren
Van : Stichting Natuurgebied Lange Weeren, dr. Selene Veerman

Goedenavond. Mijn naam is Selene Veerman en ik spreek als voorzitter van Stichting Natuurgebied Lange Weeren.

Bouwen bouwen bouwen

De gemeentebesturen van Edam-Volendam zijn van oudsher gewend om opeenvolgend grote uitbreidingsplannen op poten te zetten. Ik zal er een paar opnoemen: in de jaren '60 het Munnickenveld, '70 het Zand, '90 Blokouw 7 en 8 en in 2000 het Middengebied. Terwijl de Broekgouw nog verder wordt volgebouwd, wordt wederom in de eerste plaats een nieuwe wijk in groen gebied beloofd. Decennialang wordt de ontwikkeling van bouwplannen voor inbreilocaties afgewezen en vertraagd, omdat prioriteit wordt gegeven aan bouwen aan weilanden. Met de veranderende maatschappij en leefbaarheid wordt geen rekening gehouden.

Volendamse cultuur

Naar aanleiding van de eerdere vragen vanuit de Commissie, zal ik allereerst de cultuur in Volendam schetsen. Jongvolwassenen verlaten relatief laat, pas achterin de 20, het ouderlijk huis om te kunnen sparen voor een koopwoning. Volendamse jongeren hebben geen echte interesse in sociale huur. Sterker nog, ze zeggen en ik citeer: 'Ik ga niet in een krot wonen.' Ze blijven liever bij moeders pappot thuis dan dat ze op eigen kracht hun leven in verschillende stappen opbouwen. Volendammers zijn gewend om laat uit de vliegen naar het mooie nieuwbouwplan, dat de gemeente generatie op generatie voor hen heeft gemaakt in het groen. Maar dit keer voldoet het nieuwbouwplan niet aan de wensen van de jeugd. Jonge tweeverdieners zitten niet te wachten op een huis met een grote tuin en duurzame vormen van mobiliteit in een afgelegen en op zichzelf functionerende wijk. Het liefst willen ze met de hele vriendengroep bij elkaar wonen in en rondom het centrum, zo dicht mogelijk bij de dijk. Zo kunnen ze elkaar in het weekend gemakkelijk treffen onder het genot van een drankje. Het liefst parkeren ze hun auto en vaak ook nog een autobus pal voor de deur. Nu worden volop oude woningen gestript en gerenoveerd. Volendammers staan erom bekend dat alles moet worden vernieuwd, van de badkamer tot de sierbestrating van de betonnen achterstraat. Wanneer prioriteit zou worden gegeven aan het benutten van centrale inbreilocaties, dan zouden de lege plekken met meer betaalbare woningen in een mum van tijd door de jongeren worden opgevuld. Wanneer ik me realiseer dat een enquête onder jongeren over de locatie van de jaarlijkse kermis op de dijk¹ bijna vijf keer meer respons krijgt dan de petitie over de bouw van de Lange Weeren,² weet ik genoeg.

Gemeente als aanjager

We kunnen rustig stellen dat de prioriteit van dit uitbreidingsplan alleen bestaat in de hoofden van het gemeentebestuur en niet bij de jeugd. In de raadsvergaderingen en de media wordt telkens naar voren gebracht dat de Lange Weeren voor de woningnood van eigen ingezetenen zou zijn, waarbij de nadruk wordt gelegd op de nijpende behoefte van de jeugd. Inmiddels is een enquête geïntroduceerd om interesse kenbaar te kunnen maken via Groot Waterland.³ Dus op dit moment wordt iedereen in en buiten de regio enthousiast gemaakt over het slaan van een eerste paal in 2027. De strategie van de gemeente is om steeds meer gronden, ook in de Purmer, in eigendom te verkrijgen. Bij dit bouwplan is het de gemeente, die het voortouw heeft genomen om op de gronden van twee projectontwikkelaars een plan te tekenen, waarvan de uitkomst onzeker is.

Senioren achtergesteld

Opvallend is dat de senioren als tweede doelgroep met woningbehoefte totaal worden genegeerd in dit bouwplan. Volgens de Woonvisie 2022-2025 heeft 47% van de geïnteresseerden voor sociale huur een eigen woning om achter te laten bij uitstroom.⁴ Senioren willen kleiner en dicht bij de oude kom, kerk en haven wonen, waar ze zijn opgegroeid. Het zwaartepunt van RO zou moeten liggen op de vergrijzing. Ambtenaren dienen te worden ingezet om de doorstroom naar seniorenappartementen te faciliteren, zodat er voor de jongere generaties gezinswoningen vrijkomen.

1. <https://volendammerkermis.petities.nl/>

2. <https://delangeweeren.petities.nl/>

3. <https://groot-waterland.nl/2023/11/09/ben-jij-geïnteresseerd-in-een-huis-op-de-lange-weeren-informatieavond-en-enquete/>

4. <https://www.edam-volendam.nl/download/regelgeving/Ruimte%20Bouwen%20en%20Infrastructuur/Woonvisie%20Edam-Volendam%202022-2025.pdf>, p. 14

5. <https://deskov.nl/nieuws/spinmolen-en-springplank-woorden-samen-de-scheepswerf/>

Overbodige voorzieningen

Het voorliggende plan voorziet niet in de woonvraag van de twee belangrijkste doelgroepen. Bovendien is het plan onzinnig, vanwege enorme investeringen in onnodige voorzieningen: een zesde sporthal in onze gemeente, wat staat haaks op recreatie in de vrije natuur, en een basisschool, terwijl onlangs om de hoek twee basisscholen zijn gefuseerd.⁵ Kortom, bestaande voorzieningen zullen onvoldoende worden benut, hetgeen in de toekomst wellicht tot sluiting zal leiden.

Ik hoop dat ik hiermee een tipje van de sluier heb opgelicht van het beloop van de nieuwbouw in Volendam in de afgelopen decennia. Eigenlijk komt het erop neer dat de grens van de bouwwoede is bereikt. Ook voor Volendam geldt dat de natuur recht heeft op een plek onder zon. De gemeente heeft hier verantwoordelijkheid voor. Als de gemeente zijn best doet en ambtenaren vrijmaakt voor de ontwikkeling van inbreilocaties, dan is verdere aantasting van het spaarzame bijzonder provinciaal landschap niet nodig.

Foto's van problematische waterberging in november 2023. De waterhuishoudkundige analyse van het Hoogheemraadschap is gebaseerd op verouderde hydrologische getallen. Sinds de aanleg van de derde ontsluitingsweg in 2022 is de drainage van het regenwater fors gestoord. Het weiland staat in de herfst en winter blank.

1. <https://volendammerkermis.petities.nl/>

2. <https://delangeweeren.petities.nl/>

3. <https://groot-waterland.nl/2023/11/09/ben-jij-geinteresseerd-in-een-huis-op-de-lange-weeren-informatieavond-en-enquete/>

4. <https://www.edam-volendam.nl/download/regelgeving/Ruimte%20Bouwen%20en%20Infrastructuur/Woonvisie%20Edam-Volendam%202022-2025.pdf>, p. 14

5. <https://deskov.nl/nieuws/spinmolen-en-springplank-woorden-samen-de-scheepswerf/>